

УДК 384.937

ЩОДО ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

Железняк О.В.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

У статті подано результати констатувального експерименту з діагностики рівнів готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів по закінченні ними бакалаврату. Уточнено сутність означеного феномена як професійно важливої якості особистості майбутніх учителів природничих дисциплін, ґрунтованої на їх широкій міжпредметній поінформованості в галузі гендерної теорії, бажанні й розумінні ними необхідності брати активну участь у впровадженні технологій гендерного виховання учнів у власній педагогічній діяльності. Визначено критерії та показники, схарактеризовано рівні його вияву. Представлено бланк діагностичної анкети. Висвітлено й проаналізовано отримані емпіричні дані, узагальнено здобуті результати.

Ключові слова: гендерний підхід, гендерне виховання, технології гендерного виховання, діагностика готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів, майбутні вчителі природничих дисциплін.

Постановка проблеми. Проблеми гендерного виховання як складової частини мультикультурної освіти сучасної молоді значно актуалізувалися останнім часом, оскільки орієнтовані на формування політики рівних можливостей

у самореалізації особистості в усіх сферах життєдіяльності, не залежно від її біологічної статі. Гендерне виховання як культурологічна стратегія організації освітньої практики сприяє її значній гуманізації шляхом впровадження в національний

школі програм розвитку творчої особистості, вільної від патріархатних статево-рольових стереотипів. Через це, для їх успішної реалізації необхідно здійснити спеціальну психолого-педагогічну підготовку нового покоління майбутніх учителів природничих дисциплін як носіїв особливої – егалітарної педагогічної свідомості і культури, а також гендерної компетентності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Для розробки проблем гендерної педагогіки і психології до наступного часу накопичено певну теоретико-методологічну й емпіричну базу, завдяки творчому внеску зарубіжних [6; 7] та українських [3; 4] науковців, а також діяльності гендерних центрів і лабораторій, створених в окремих закладах вищої освіти (Запорізький державний університет, Луганський національний педагогічний університет ім. Т.Г. Шевченка, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова, Криворізький національний педагогічний університет, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка та ін.). Між тим, питання вдосконалення психолого-педагогічної та фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін до гендерного виховання учнів досліджено недостатньо. Причиною тому, на нашу думку, є суперечності між:

- потребою українського суспільства в учителях природничих дисциплін, здатних ефективно виконувати покладені на них нові виховні функції, та підготовкою педагогічних кадрів без урахування ідей гендерної рівності і принципів гендерного підходу в біологічній, хімічній, фізико-математичній освіті;

- наявністю в сучасній теорії педагогіки вищої школи різних концепцій гуманістичного виховання особистості та відсутністю в практиці підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін гендерно зорієнтованих методик і технологій;

- вагомістю доробку гендерної педагогіки та невідповідністю його використання в процесі педагогічної практики майбутніх учителів природничих дисциплін [1, с. 150].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Загальноєвропейські вимоги та новий соціальний запит українського суспільства (Конституція та Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепція національного виховання, Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності, Концепція освіти «рівний – рівному» щодо здорового способу життя серед молоді України) зумовлюють інноваційні перетворення у національній системі освіти в контексті попередження будь-яких форм дискримінації особистості за ознакою статі. Це передусім передбачає подальшу гуманітаризацію змісту та гуманізацію методів і форм професійної підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін на засадах ідей гендерної рівності та демократії.

Значущість означених аспектів для вдосконалення психолого-педагогічної й фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін визначається необхідністю розробки нових технологій їх формування як проєвропейськи налаштованих педагогів-гендерологів, спроможних до

ефективної реалізації засобів гендерного підходу в профільній школі, творчого вирішення завдань гендерної освіти й гендерного виховання учнів, успішного керування їх гендерною соціалізацією.

З огляду на актуальність, теоретичну й соціальну значущість означеної проблеми, **метою** поданої статті є висвітлення способів діагностики готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів під час проходження ними педагогічної практики в школі.

Виклад основного матеріалу. В контексті дослідницького пошуку виявилось, що феномен готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів до сьогодні не ставав предметом спеціальної уваги і теоретико-експериментального дослідження науковців, які розробляють проблему гендеру в педагогіці вищої школи. Здебільшого в їх працях вживаються близькі за змістом новоутворення особистості вчителя («гендерна компетентність», «гендерна компетентність», «гендерна поінформованість», «гендерна культура») [3; 4; 6; 7], які, на нашу думку, не є ідентичними поняттям, яке нас цікавить.

Аналізуючи творчі доробки українських учених, які розробляли різні аспекти проблеми впровадження гендерної освіти майбутніх учителів, ми піддали аналізу її прикінцеві результати. Особливо цінними для нас стали висновки науково-педагогічних досліджень з гендерної тематики, проведених під керівництвом професора О. Цокур [4], зокрема щодо визначення сутності і структури гендерної культури студентів – майбутніх учителів. Гендерна культура розглядається як характеристика індивідуальності, зумовлена її прагненням до оптимальної реалізації своїх творчих сил і здібностей на основі долання застарілих гендерних (патріархатних, сексистських) стереотипів щодо власної самореалізації, а також слідування відповідним настановам:

- відсутність орієнтації на статево відповідні види людської діяльності;

- визнання вагомості соціальних ролей як жінки, так і чоловіка в суспільному житті, сім'ї і вихованні дітей;

- забезпечення рівних можливостей у доступі до духовних і матеріальних ресурсів, а також освіти для обох статей;

- недопустимість протиставлення учнів за статевою ознакою [3, с. 241].

Тому, дотримуючись означеного вище, під готовністю до впровадження технологій гендерного виховання учнів ми розуміємо професійно важливу якість особистості майбутніх учителів природничих дисциплін, ґрунтовану на бажанні й розумінні ними необхідності брати активну участь в організації цього аспекту власної педагогічної діяльності. В більш конкретному значенні – це результат спеціально організованої професійно-педагогічної підготовки та відповідної психологічної мобілізації майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання, який зумовлений трансформацією їх особистості як педагогів-гендерологів.

Упродовж тривалої дослідно-експериментальної роботи зі студентами біологічного фа-

культету Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, яка проходила з 2011 по 2018 н.р., було апробовано діагностичну методику, спрямовану на вимір рівнів сформованості готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання.

Бланк розробленої діагностичної анкети висвітлює табл. 1.

Кількісні вираження інтенсивності вияву 33 ознак готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів за 3-бальною шкалою оцінок дозволили визначити межі рівнів її сформованості:

– від 1,0 до 0,84 балів – високий рівень;

– від 0,83 до 0,67 балів – достатній рівень;
– від 0,66 до 0,50 балів – середній рівень;
– від 0,49 до 0,33 балів – низький рівень;
– від 0,32 і нижче балів – рівень, який знаходиться у стадії становлення.

Якісна характеристика рівнів готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів подана нижче.

Високий рівень готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів був властивий студентам як майбутнім учителям природничих дисциплін, які виявляли всебічну поінформованість про сутність гендера і гендерного підходу, знання концептуальних основ гендерних досліджень

Таблиця 1

Бланк діагностичної анкети щодо виміру рівнів сформованості готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів

Критерії	Показники	Інтенсивність вияву (в балах)
Знання	Міжпредметна поінформованість	
Гендерні знання	– обізнаність про сутність гендеру і гендерного підходу; – знання концептуальних основ гендерних досліджень; – знання словника ключових гендерних термінів;	3, 2, 1, 0
Нормативно-правові знання	– знання законів і нормативних актів із проблеми гендерної рівності та демократії; – знання розпорядчих документів про подолання сексизму і насильства; – знання нормативних положень про демократизацію і гуманізацію системи освіти;	3, 2, 1, 0
Психологічні знання	– розуміння сутності і специфіки гендерних відносин; – знання особливостей гендерної соціалізації дітей та молоді; – розуміння психологічних механізмів формування гендерної ідентичності і гендерних стереотипів	3, 2, 1, 0
Педагогічні знання	– розуміння сутності і специфіки гендерного виховання; – знання принципів, форм і методів гендерної педагогіки; – усвідомлення ролі й способів реалізації гендерного підходу в навчально-виховному процесі	3, 2, 1, 0
Здібності	Персональна налаштованість	
Рефлексивні здібності	– здатність бачення ідеального образу педагога як учасника і організатора гендерного виховання; – здатність до критичної оцінки своїх гендерних стереотипів та поведінки; – здатність виявляти гендерну чутливість	3, 2, 1, 0
Ауто-психологічні здібності	– здатність здійснити самопізнання гендерних характеристик своєї особистості; – наявність особистісного сенсу у власній гендерній освіті та самовихованні; – спроможність активізувати особистісні ресурси для вибору стратегії самовдосконалення і самореалізації як агента гендерної соціалізації учнів	3, 2, 1, 0
Вміння	Функціональна спроможність	
Гностичні вміння	– уміння виявляти прояви дискримінації за статтю (сексизму) в освітньо-виховному середовищі; – уміння досліджувати гендерні характеристики вихованців; – уміння здійснювати гендерний аналіз соціокультурних явищ і процесів	3, 2, 1, 0
Інформаційні вміння	– уміння відбирати й опрацювати необхідну гендерну інформацію з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців; – уміння грамотно й переконливо доводити до свідомості вихованців основні положення гендерної теорії; – уміння чітко й логічно вмотивовано викладати матеріал гендерної спрямованості	3, 2, 1, 0
Проектувальні уміння	– уміння розробляти план з гендерного виховання учнів з урахуванням їхніх потреб, можливостей і особливостей; – уміння добирати тематику та конструювати зміст і форми виховних заходів з гендерного виховання учнів; – уміння проводити гендерну експертизу виховних заходів	3, 2, 1, 0
Комунікативні вміння	– уміння викликати довіру, знімати напругу у взаєминах у ситуаціях обговорення гендерних проблем; – уміння виявляти толерантність і гендерну чутливість; – уміння створювати зону успіху для вихованців різної гендерної ідентичності	3, 2, 1, 0
Організаторські вміння	– уміння зацікавити вихованців ідеями гендерної демократії і рівності; – уміння організувати спільну діяльність вихованців на засадах гендерних (егалітарних) відносин; – уміння стимулювати і здійснювати контроль егалітарної поведінки вихованців	3, 2, 1, 0

і словника ключових гендерних термінів, суті законів та нормативних актів з проблеми гендерної рівності і демократії, розпорядчих документів про подолання сексизму і насильства, нормативних положень про демократизацію та гуманізацію системи освіти, усвідомлене розуміння закономірностей психосексуального розвитку людини, особливості гендерної соціалізації дітей та молоді, психологічні механізми формування гендерних стереотипів та виконання гендерних ролей, актуальні проблеми гендерної освіти та виховання, знання принципів, форм і методів гендерної педагогіки, розуміння ролі національної школи як центра формування гендерної культури дітей та молоді. Крім того, студенти відзначалися гнучко сформованими вміннями здійснювати гендерний аналіз соціокультурних явищ і процесів, формулювати й аргументовано обґрунтовувати власну думку під час обговорення гендерної проблематики, відмовитися від застарілих гендерних стереотипів та установок під час розв'язання професійних проблем, відбирати і творчо опрацювати необхідну гендерну інформацію, аналізувати науково-теоретичне положення гендерної теорії, чітко викладати матеріал гендерної спрямованості, викликати довіру, знімати напруженість у взаємовідносинах у ситуаціях обговорення гендерних проблем, викликати почуття співпереживання і причетності в ситуаціях спільної діяльності, створювати ситуацію успіху для інших під час вирішення гендерно орієнтованих професійних завдань, організувати спільну пізнавальну діяльність щодо засвоєння гендерних знань, здійснювати взаємоконтроль і самоконтроль гендерних стратегій поведінки. Їм було притаманно швидке бачення гендерної проблематики, усвідомлене розуміння особистісного сенсу в гендерній освіті і самовихованні, частий прояв гендерної чутливості й ідентифікації, а також здібностей здійснювати самопізнання своєї особистості з урахуванням гендерної ідентичності, здійснювати критичну оцінку своїх гендерних стереотипів, ролей і поведінки, активізувати особистісні ресурси для вибору стратегії самовдосконалення і самореалізації.

Достатній рівень готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів був властивий студентам як майбутнім учителям природничих дисциплін, які, розглядаючи свою майбутню професійну місію як активного учасника, організатора та менеджера процесу гендерної соціалізації і гендерної освіти підростаючого покоління, надавали найважливіше значення проблемі гендера і необхідності розвитку професійного потенціалу своєї особистості (здібність адекватно сприймати, оцінювати й розуміти себе та учня скрізь призму статевої приналежності і гендерної ролі; враховувати його індивідуальні та психосексуальні особливості; організувати взаємодію на довірливій суб'єкт-суб'єктній, діалогічній, гуманно орієнтованій основі; створювати умови до саморозвитку і самоактуалізації особистості), виявляли зацікавленість в його збагаченні і своїй подальшій досконалості як суб'єкта педагогічної діяльності й спілкування; виявляли повну поінформованість щодо сутності, цілей і спрямованості гендерної педагогіки та психології, їх концептуальних основ, розуміння особливостей гендерної рівності і демократії, а також специфіки психологічних механізмів гендерної поведінки

чоловіків і жінок (ідентифікація, рефлексія, стерео типізація, зворотній зв'язок); демонстрували осмислене і гнучке володіння способами пізнання особливостей психолого-педагогічних ситуацій гендерної спрямованості, прийомами й алгоритмами мислення під час аналізу фактів і явищ, що стосуються гендерної соціалізації дітей, а також діагностики та коригування ситуацій гендерного виховання, з урахуванням особливостей гендерних стереотипів і ролей його учасників.

Середній рівень готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів характеризувався тим, що студенти як майбутні учителя природничих дисциплін в цілому розуміли значущість конструктивного вирішення питань, пов'язаних з гностичною, інформаційною, організаторською, соціально-психологічною та комунікативною сферою професійної діяльності педагога як менеджера гендерної соціалізації і виховання підростаючого покоління та позитивно ставилися до всього, що сприяє їх професійному росту як суб'єктів гендерної освіти; але при цьому виявляли недостатньо повну поінформованість щодо сутності, цілей і спрямованості гендерної педагогіки та психології, їх понятійно-термінологічного апарату, законодавчо-правової бази, що стосується подолання сексизму і насильства у сфері освіти та сім'ї, технологій гендерного виховання. Студенти недооцінювали специфіку психологічних механізмів становлення гендерної ідентичності (ідентифікація, рефлексія, стерео типізація, зворотній зв'язок); демонстрували осмислене, але не завжди гнучке володіння способами пізнання особливостей ситуацій гендерної соціалізації, прийомами та алгоритмами мислення під час аналізу фактів гендерної спрямованості; дещо ускладнювались у ході добору адекватних способів діагностики й коригування ситуацій гендерного виховання, не завжди враховували особливості стереотипів поведінки його учасників.

Низький рівень готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів був властивий студентам, які були вельми слабко мотивованими щодо значущості в їх майбутній педагогічній діяльності як менеджера гендерної соціалізації і виховання, які вони припускали вирішувати за допомогою застарілих нормативів і інструкцій, а також не сприймали серйозно необхідність урахування факторів психосексуального розвитку дітей та молоді, не прагнули до визначення своєї гендерної ідентичності та усунення своїх застарілих гендерних стереотипів. Студенти як майбутні учителя природничих дисциплін часто виявляли непоінформованість і некомпетентність щодо сутності, цілей і спрямованості гендерної педагогіки та психології, знання нормативно-законодавчої бази, що стосується подолання сексизму і насильства, технологій гендерного виховання, не бачили механізмів психосексуального розвитку особистості (ідентифікація, рефлексія, стерео типізація, зворотній зв'язок); як правило, демонстрували неосмислене володіння способами пізнання особливостей гендерної соціалізації учнів, прийомами й алгоритмами мислення стосовно вирішення гендерно орієнтованих професійних завдань і ситуацій, допускаючи суттєві логічні помилки під час аналізу фактів, запозичених з гендерних досліджень,

**Результати констатувального експерименту щодо вияву рівнів сформованості
готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій
гендерного виховання учнів**

№№ з/ч	Групи	Рівні готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів (у %)				
		Високий	Достатній	Середній	Низький	У стадії формування
1.	ЕГ1 (128 осіб)	29	35	34	2%	–
2.	ЕГ2 (135 осіб)	27	39	28	6	–
3.	КГ1 (129 осіб)	–	–	9	26	65
4.	КГ2 (137 осіб)	–	–	7	27	66

вельми слабо володіли способами діагностики і коригування ситуацій управління гендерною соціалізацією молоді.

Рівень готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів, який перебував у стадії формування, був притаманний майбутнім учителям природничих дисциплін, у яких не спостерігалася наявність цілісної структури цього феномену через відсутність певних блоків знань, умінь та здібностей, які скоріше не виявлялись, ніж виявлялись.

Під рівнем готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів розуміється якісна характеристика досить стійких властивостей, що визначають ступінь інтенсивності вияву кожної з ознак її компонентів – когнітивного, особистісного та діяльнісного, узгодженості їх між собою у вигляді цілісної структури.

У табл. 2 наводимо результати констатувального експерименту щодо вияву рівнів сформованості готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів.

Як видно з табл. 2, по закінченні бакалаврату у майбутніх учителів природничих дисциплін з двох експериментальних груп готовність до впровадження технологій гендерного виховання учнів як прикінцевий результат реалізації авторської локальної стратегії інтеграції гендерного підходу в їхню професійно-педагогічну підготовку [1; 2] виявилася на високому (27-29%), достатньому (35-39%), середньому (28-34%) і низькому (2-6%) рівнях. У двох контрольних групах студентів не відбулося будь-яких суттєвих позитивних

змін у формуванні означеного феномена. У них компонентна структура готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів здебільшого (у 65-66%) так і залишилася несформованою. Лише у 7-9% студентів вона виявилася на середньому рівні, а у 26-27% на низькому рівні.

Висновки. Упродовж проведеної дослідно-експериментальної роботи узагальнено, що для набуття готовності до впровадження технологій гендерного виховання учнів майбутнім учителям природничих дисциплін потрібна спеціально організована професійна підготовка, ґрунтована на реалізації засобів гендерного підходу, сутність якої полягає в тому, щоб сформувати особистість випускника університету як педагога-гендеролога.

За результатами проведеного експерименту виявлено, що формування готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до впровадження технологій гендерного виховання учнів зумовлена створенням особливих педагогічних умов у процесі їх професійної підготовки, серед яких: оновлення й проблематизація курсу основ гендерної педагогіки в контексті новітніх гендерних досліджень; спрямування завдань самостійно-дослідницької діяльності студентів на опанування технік гендерного виміру освітньо-виховного середовища сучасної школи; орієнтація педагогічної практики на набуття студентами індивідуального досвіду нівелювання традиційних гендерних стереотипів як суб'єктів педагогічної взаємодії та впровадження методів антисексизму [2, с. 123].

Подальшого дослідження потребують аспекти, пов'язані з врахуванням у процесі фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін їх гендерної ідентичності.

Список літератури:

1. Железняк О.В. Шляхи та засоби реалізації адміністративної стратегії інтеграції гендерного підходу в освітньо-виховне середовище сучасної школи / О.В. Железняк // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського: зб. наук. пр. / [гол. ред. А.М. Богуш]. – Одеса, 2010. – № 2. – С. 148-156.
2. Железняк О.В. Характеристика способів реалізації умов формування професійної компетентності педагога з гендерного виховання / О.В. Железняк // Педагогіка вищої школи у XXI столітті: сучасний стан і перспективи розвитку / Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. Л.М. Голубенко, О.С. Цокур. – Одеса, 2010. – С. 121-124.
3. Кравець В.П. Гендерна педагогіка: [навч. пос.] / В.П. Кравець. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416 с.
4. Цокур О.С. Основи гендерного виховання / О.С. Цокур, І.В. Іванова // Гендерний розвиток у суспільстві: конспекти лекцій. – К.: ПЦ «Фоліант», 2004. – С. 183-222.
5. Цокур О.С. Формування гендерної культури майбутніх фахівців упродовж їхньої професійної підготовки у вищому навчальному закладі: аналіз концептуальних засад дослідження / О.С. Цокур // Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії / Ред. наук. кол. В.П. Кравець та інш. – Тернопіль, 2011. – С. 640-646.
6. Gender in popular culture: images of men & women in literature, visual media, & material culture / ed. by prof. J.S. Bakerman. – Cleveland: Ridgeman, 1995. – 190 p.
7. Hales D. Just like a Woman: How gender science is redefining what makes us female / D. Hales. – New York: Bantam Books, 1999. – 250 p.

Железняк А.В.

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

О ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ЕСТЕСТВЕННЫХ ДИСЦИПЛИН К РЕАЛИЗАЦИИ ТЕХНОЛОГИЙ ГЕНДЕРНОГО ВОСПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ

Аннотация

В статье представлены результаты констатирующего эксперимента по диагностике уровней готовности будущих учителей естественных дисциплин к внедрению технологий гендерного воспитания учащихся по окончании ими бакалавриата. Конкретизирована сущность данного феномена как профессионально важного качества личности будущих учителей естественных дисциплин, основанного на их широкой межпредметной осведомленности в области гендерной теории, желании и понимании ими необходимости внедрения технологий гендерного воспитания учащихся в своей педагогической деятельности. Определены критерии и показатели, охарактеризованы уровни его проявления. Представлен бланк диагностической анкеты. представлены и проанализированы эмпирические данные, обобщены полученные результаты.

Ключевые слова: гендерный подход, гендерное воспитание, технологии гендерного воспитания, диагностика готовности к внедрению технологий гендерного воспитания учащихся, будущие учителя естественных дисциплин.

Zheleznyak A.V.

Odessa National I.I. Mechnikov University

FUTURE NATURAL SCIENCES TEACHERS' PREPAREDNESS FOR IMPLEMENTATION OF GENDER-ORIENTED EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

Summary

This article provides results of an experiment carried out and focused on diagnostics of levels of preparedness of future teachers of natural sciences for implementation of gender-oriented educational technologies during their BA studies. The essence of this phenomenon as being a professionally important trait of a future teacher of natural sciences based on the inter-subject proficiency and awareness of the need of implementation of the gender-oriented educational technologies in their pedagogical activity has been elucidated. The basic criteria and markers as well as levels of future natural sciences teachers' awareness for implementation of the gender-oriented educational technologies – have been outlined and described. On top of that, the respective diagnostic questionnaire has been elaborated; the pertinent empirical data and the results achieved – have been revealed and analyzed.

Keywords: the gender-oriented approach, the gender-oriented education, the gender-oriented educational technologies; the diagnostics of preparedness for implementation of gender-oriented educational technologies, future teachers of natural sciences.